

TRONG một lần đến nhà một vài gia đình Cộtu ở Hòa Phú (Hòa Vang), tôi rất ngạc nhiên khi thấy phụ nữ Cộtu ngồi trước những cái bếp hình hộp lạ mắt và mãi mê nấu nướng bữa trưa ngay giữa cái nắng chói của mặt trời tháng 8. Thật thú vị khi nghe câu chuyện các bà, các chị Cộtu dùng năng lượng mặt trời (NLMT) để đun lửa trong căn bếp nhà mình, tưởng đâu như phụ nữ Hà Lan hay vài xứ thích năng lượng mặt trời như Trung Quốc. Nhưng đúng như vậy. Đã có trên 50 hộ nông dân ở Hòa Phú thử nghiệm thành công với dự án sử dụng năng lượng mặt trời để nấu nướng do tổ chức nhân đạo Solar Serve (trụ sở 202 Nguyễn Tri Phương - Đà Nẵng) tài trợ miễn phí hoàn toàn từ tập huấn cách sử dụng đến phát bếp NLMT về nhà nấu nướng.

Chị Thảo, một phụ nữ 50 tuổi, ở Hòa Phú đã trầm trồ nhắc đi nhắc lại với chúng tôi, bà con mình không cần phải lên núi lấy củi nữa, lại cũng không tốn tiền mua than củi là nhờ cái

Bếp lửa Cộtu dùng năng lượng mặt trời

bếp này. Anh Dương Tấn Bích, Giám đốc dự án cho biết, chủ trương phát triển bếp sử dụng NLMT ở Đà Nẵng cũng như miền Trung của tổ chức Solar Serve hoàn toàn nhằm vào những nông dân nghèo sống ở các vùng cận kề rừng núi với mục đích cải thiện đời sống của họ, cũng như chống phá rừng bằng cách sử dụng NLMT. Vì vậy, tổ chức Solar Serve do các thành viên Dương Tấn Bích và Johannes Van Beek sáng lập đã vận động tài trợ từ những người quan tâm phát triển NLMT ở Hà Lan cấp kinh phí cho dự án này ở Việt Nam. Dự án đưa bếp NLMT đến nông dân miền Trung đã được Trường Đại học Bách khoa ủng hộ và nhận giám sát kỹ thuật trong quá trình hoạt động, đến nay đã đưa bếp NLMT đến hàng trăm hộ nông dân nghèo ở Điện Bàn, Núi Thành, Thăng Bình (Quảng Nam), các hộ gia đình dân tộc Cộtu ở Hòa Phú (Đà Nẵng), Ninh Hải (Ninh Thuận).

Và càng thú vị hơn khi trong một chuyến đi mới đây đến đảo Bé, một đảo nhỏ thuộc huyện đảo Lý Sơn (Quảng Ngãi), trên những nóc nhà của người nông dân trồng tỏi, chúng tôi thấy chêm chệ những bộ pin sử dụng NLMT. Hồi ra mới biết, nông dân đảo Bé được Viện Nghiên cứu năng lượng Việt Nam tài trợ cho sử dụng những bộ pin đặc biệt có thể hút năng lượng mặt trời để biến thành dòng điện, và đem đến đảo Bé ngập tràn dòng ánh sáng rực rỡ, và người dân có thể xem ti-vi, thắp sáng mà không phải trả tiền sử dụng điện. Tuy vậy, những bộ pin này không rẻ chút nào, giá thị trường tới 20 triệu đồng một bộ loại dùng cho 1 ngọn đèn và 1 ti-vi nên việc phát triển đại trà pin NLMT như mơ ước của nông dân nghèo các nơi chưa thể thực hiện được.

Vài năm gần đây, khi giá xăng dầu, giá gas, giá điện đều tăng đồng loạt, củi cũng ngày càng hiếm đi, thì người ta đã bắt đầu quan tâm đến NLMT. Trường Đại học Bách khoa Đà Nẵng cũng đang ráo riết nghiên cứu các ứng dụng từ NLMT để sản xuất thiết bị nấu nước nóng cung cấp cho khách sạn, hoặc làm đông nước đá. Hiện nay, anh Dương Tấn Bích đã nghiên cứu sản xuất thành công máy chưng cất nước tinh khiết từ nước biển, nước phèn ở nhiễm cũng sử dụng NLMT dùng cho ngư dân trên biển. Anh nói về mong ước của mình cũng như của những người bạn quan tâm đến NLMT, rằng sẽ nghiên cứu nhiều loại thiết bị sử dụng nguồn năng lượng này, để dần dần nó sẽ đồng hành với cuộc sống hiện đại trong mục đích bảo vệ môi trường. Cả Johannes và Bích đang cố gắng tìm nguồn tài trợ mới, để đủ sức tiếp tục tặng cho người nông dân những chiếc bếp sử dụng NLMT hoàn toàn miễn phí.

● Người dân Hòa Phú đang tập sử dụng bếp năng lượng mặt trời (ảnh trên).
 ● Bếp NLMT và tài liệu về sử dụng NLMT bắt đầu được quan tâm ở Đà Nẵng.
 TRONG ẢNH: Trưng bày bếp tại 222 Trưng Nữ Vương - Đà Nẵng.